

Thorengruppen AB
info@thorengruppen.se

2019-05-06

1 (18)

Dnr 404-2018:10804

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Yrkesgymnasiet i Skellefteå

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Yrkesgymnasiet Skellefteå avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Yrkesgymnasiet Skellefteå i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i hög utsträckning* skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas *i hög utsträckning* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygsättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsområde behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger alla lärare förutsättningar att samverka kring bedömning och betygsättning samt ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 oktober 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 3177, 90304 Umeå
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2018:10804)i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§, skollagen (2010:800)

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Gymnasieskolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling. Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen på Yrkesgymnasiet Skellefteå, genom att kontinuerligt följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med värdegrund. Utifrån resultaten genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att möta upp de behov som finns på skolan. Rektorn leder och styr

också frågor som rör skolans jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Vidare visar granskningen att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Detta innebär att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka, försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen, samt ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Nyanställda och obehöriga lärare får en planerad introduktion.

Rektorns ansvar för skolans systematiska kvalitetsarbete

Rektorn följer kontinuerligt upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med värdegrund samt prioriterar och genomför utifrån resultaten utvecklingsåtgärder. Rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat löpande genom betygsstatistik på individ- och gruppnivå. På så sätt kan rektorn hålla extra koll på resultaten för de elever som riskerar att inte nå målen och se om ett ämne eller ett program sticker ut. Arbetet med värdegrund följer rektorn upp bland annat genom resultaten från terminsvis genomförda elevenkäter. Rektorn sammanställer resultaten samt gör en första analys som sedan lärarna och elevhälsan kommer med synpunkter och vidare analys på. I intervju med lärare, elevhälsa och rektor framgår att de kontinuerligt analyserar resultat i gemensamma mötesforum på skolan. Det sker exempelvis vid betygskonferens två gånger per år samt vid elevkonferens på individnivå en gång per termin. Resultaten ligger sedan till grund för det fortsatta arbetet att utveckla verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet är en återkommande punkt i skolans mötesplanering då samtlig personal är tillgänglig och kan vara delaktiga i arbetet.

Rektorn genomför regelbundet besök, både på lektioner och ute på de arbetsplatser där det arbetsplatsförlagda lärandet (apl) sker, för att ta reda på hur arbetsprocesser och undervisningens genomförande påverkar elevernas resultat. Rektorn följer upp att eleverna får besök av lärare när de är på apl i den omfattning som är planerad. I samband med det följer rektorn även upp den feedback som ges eleverna och besöksrapporterna där lärarna anger syfte, mål och utvärdering efter besöken. Eleverna utvärderar undervisningen och arbetet som sker under apl samt upplevelsen av trygghet och studiero flera gånger per år genom enkäter.

Granskningen visar att rektorn beslutar om vilka utvecklingsåtgärder som behövs utifrån de analyser som rektorn och lärare gör av resultaten i förhållande den undervisning som sker. Utvecklingsåtgärderna genomförs i syfte att öka måluppfyllelsen. Rektorn berättar om ämnet svenska där redovisningsformerna har

ändrats efter sådana diskussioner. Ett annat exempel är att rektorn konstaterade att elever i en kurs i engelska hade stor variation i kunskapsnivåer. Det innebar svårighet för läraren att kunna individanpassa undervisningen i tillräcklig grad för att alla elevers skulle ges möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. Rektorn beslutade då att tillsätta ytterligare lärarresurs.

Rektorn uppger att hen tillsammans med lärarna arbetar för att göra mer fördjupade orsaksanalyser och hitta de orsakssamband som kan finnas. Detta i syfte att välja rätt utvecklingsinsats eller att få fatt i vad som är den egentliga framgångsfaktorn vid ett förbättrat resultat. Rektorn nämner som exempel på detta att det framkommit i enkäter att eleverna behöver mer stimulans. Analyser har gjorts, men de är inte helt framme i åtgärder ännu uppger rektorn, det är svårt att komma vidare från att konstatera att det finns ett utvecklingsområde till att veta vilka insatser som bör prioriteras framför andra. Vissa insatser har dock genomförts, i svenska har lärarna exempelvis kopplat valt innehåll mer till apl och till yrkesämnet.

Rektorns styrning av skolans arbete med jämställdhet

Rektorn leder och styr skolans strategiska jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vidtar vid behov åtgärder. Rektorn och lärarna uppger att de pratar mycket om jämställdhet och har börjat samverka med Friends och RFSL. Satsningen syftar först och främst till att öka personalens medvetenhet och utveckling för att sedan kunna användas i arbete med eleverna. Lärare förtydligar att det både handlar om hur de är mot varandra och hur lärarna är mot eleverna. Granskningen visar att rektorn begär in planering av varje lärare kring hur hen tänker sig arbeta med jämställdhet i sin undervisning varje läsår. Det förs diskussioner med elevernas arbetsplatser och i programråden om vad som krävs och hur skolan ser på sitt jämställdhetsuppdrag, att det som lärs ut i skolan också ska genomsyra arbetsplatserna.

Rektorn anser att lärarna har kännedom om och arbetar med jämställdhet enligt läroplanen. Bilden bekräftas av lärarnas svar i Skolenkäten¹ hösten 2017. Skolans

¹ Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheten i landet. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal och genomförs löpande med en två årsfrekvens för alla skolor.

pedagogiska personal hade högre resultat på påståendena *På den här skolan pratar vi om jämställdhet mellan könen* och *På den här skolan ges killar och tjejer samma förutsättningar* jämfört med samtliga medverkande skolenheter². Eleverna uppger i båda intervjuerna att tjejer och killar blir likvärdigt bemötta och behandlade på skolan.

Rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har skapat förutsättningar för lärarna att samverka och bedriva kollegialt lärande genom att skapa en funktionell organisering av lärarnas arbete där de kan samarbeta avseende undervisningen. Det mesta av den strukturerade samverkan som organiseras av rektorn äger rum på det veckovisa gemensamma onsdagsmötet för alla lärare. De innehåller exempelvis pedagogiska samtal utifrån teman och utvecklingsfrågor. Samtliga av skolans lärare sitter numera i ett gemensamt arbetsrum i ett öppet kontorslandskap. Lärarna upplever det som positivt för deras samarbete eftersom det ökar den informella samverkan i vardagen, exempelvis att lärarna ofta kan lyfta och delge varandra goda exempel.

Utöver detta har lärarna ett nära arbete med specialpedagog där diskussioner förs löpande om hur undervisningen kan utvecklas. Lärarna har arbetat med att samarbeta och lära av varandra, genom besök i varandras klassrum och observationer under bedömningssamtal på apl med efterföljande feedback. Detta har medfört att det blivit mer naturligt för lärare att besöka varandras undervisning och dela med sig av goda exempel. I det arbetsplatsförlagda lärandet sker samverkan mellan lärare och handledare via lärares besök på arbetsplatsen samt genom de trepartssamtal som görs i samband med bedömning.

Enkätresultat finns på webbplatsen <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-rapporter-och-beslut-fran-skolinspektionen?sok=SokSE>.

² Indexvärdet för lärarna vid skolenheten var 9,7 och 9,7 på de två påståendena jämfört med snittet för samtliga medverkande skolenheter som var 8,3 respektive 8,6 (indexvärde 0–10).

Enligt lärarna ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna samt ser till att obehöriga lärare³ får en planerad introduktion. Alla nyanställda får exempelvis en mentor i personalgruppen och rektorn har tagit fram ett antal riktlinjer som ska användas vid introduktionen i en introduktionsplan. Genom att vara ute i verksamheten och samtala med lärare eller grupper av lärare ser rektorn till att regler och förhållningssätt efterlevs.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande Förordningen (SKOLFS 2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program

Förordning (SKOLFS 2010:261) om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Undervisningen är målfokuserad, strukturerad och utgår från läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Det är tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment under lektioner och apl och syftet överensstämmer med läroplanens mål. Undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det i stora delar blir en variation och balans mellan olika arbetsformer och arbetssätt. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de förstår och kommer igång med sitt skolarbete. Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas utifrån elevernas behov och förutsättningar. Eleverna görs också delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen och får till viss del möjlighet att reflektera över sitt eget lärande.

³ Enligt Skolverkets statistik är andelen legitimerade och behöriga lärare på skolan 61,4 procent läsåret 2018/2019 att jämföra med andelen legitimerade och behöriga lärare i riket som är 81,4 procent.

Granskningen visar att undervisningen innehåller inslag som bidrar till att stärka elevernas motivation och engagemang.

Varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Undervisningen är varierad och eleverna ges ett aktivt lärarstöd. I intervjuer med elever och lärare samt av lektionsobservationer framgår att undervisningen innehåller olika typer av uppgifter och material och att eleverna får arbeta på olika sätt för att skapa variation. Lärarna varvar genomgångar med praktiska övningar och eleverna arbetar med muntliga och skriftliga övningar, läser och ser på film. Eleverna får arbeta såväl individuellt som i grupp. Även redovisningsformer varierar. Granskningen visar, genom observationer och samtliga intervjuer, att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd exempelvis genom att ge tydliga instruktioner, fånga upp frågor, ge förklaringar och säkerställa att eleverna förstår. Eleverna beskriver att det finns mycket hjälp att få på skolan och att lärarna förklarar utifrån varje elevs behov, de ger exempel och förklarar på andra sätt om de inte förstår i första läget. Detta indikerar också elevernas svar i Skolenkäten hösten 2017. Eleverna vid skolan hade avseende påståendena *Mina lärare förklarar vad vi ska göra så att jag förstår* och *Mina lärare hjälper mig i skolarbetet när jag behöver det* en mer positiv uppfattning jämfört med samtliga medverkande skolenheter⁴.

Målfokuserad och strukturerad undervisning

Undervisningen är strukturerad och utgår från läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Av intervjuer med lärare och elever samt lektionsobservationer framgår att lärarna klargör syfte och mål med lektionen eller arbetsområdet och apl. Granskningen visar att lektionerna har en tydlig struktur enligt en beslutad modell, "tavelmodellen". Strukturen består av en tydlig start där lektionens längd framgår och en presentation av vad eleverna ska arbeta med under lektionen. Enligt rektorn är tanken att, förutom innehåll, även presentera syfte och mål kopplat till kunskapskrav. Det gör en del av lärarna medan andra tar syftet muntligt. Ytterligare någon lärare kopplar förutom syftet även det centrala innehållet till sin tavelmodell. Lektionerna

⁴ Indexvärdet för eleverna vid skolenheten var 8,0 och 8,3 på de två påståendena jämfört med snittet för samtliga medverkande skolenheter som var 7,1 respektive 7,6 (indexvärde 0–10).

avslutas i en del fall med korta sammanfattningar av vad eleverna lärt sig och i en del fall med att läraren upplyser om innehållet i nästföljande lektion.

Inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation

Lärarna har höga förväntningar på eleverna utifrån elevernas kunskapsnivå och arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Det framgår att det är en fördel att vara en liten skola där lärare kan elevernas namn och att relationsskapandet utgör en viktig del. Av lektionsobservationer och samtliga intervjuer framkommer att lärarna på olika sätt uppmuntrar eleverna att göra sitt bästa samt ger positiv återkoppling på elevernas ansträngningar. Av intervjuer med elever och lärare framgår att en stor andel elever, men inte alla, satsar på och är nöjda med betyget E. Utmaningen är enligt lärarna att uttala höga förväntningar utan att ställa orimliga krav. Lärarnas strategi är att vara tydliga med eleverna samtidigt som de berömmar och ger feedback. Eleverna beskriver att det hjälper att ha lärare som tror på dem och som försöker "peppa" dem men samtidigt också att lärare inte pressar en elev som uppgett sig vara nöjd med betyget E. Elevhälsan uppger att vissa elever har svårt att motivera sig för bara skola eller bara apl och ser systemet med två veckor undervisning på skolan och två veckor ute på apl som en utmaning för de eleverna. Elevenkäter som genomförts, både skolans egen hösten 2018 och Skolenkäten hösten 2017, visar låga resultat när det gäller hur eleverna upplever stimulans i skolarbetet⁵. Enligt rektorn kan skolan skapa ännu tydligare koppling mellan det arbetsplatsförlagda lärandet och undervisningen i både yrkesämnena och de gymnasiegemensamma ämnena i syfte att få eleverna att känna stimulans för allt skolarbete och att apl är skola. Rektorn har med anledning av detta startat ett utvecklingsarbete i syfte att öka stimulansen och höja resultaten genom att göra lärandet tydligare och mer levande för eleverna.

Stimulans och utmaning i undervisningen utifrån varje elevs behov och förutsättningar

Lärarna beskriver att de utifrån sin kännedom om elevernas behov och förutsättningar anpassar innehåll och arbetssätt i undervisningen för att alla elever ska utmanas på bästa sätt. För de elever som behöver, görs extra anpassningar av undervisningen i

⁵ Samlat indexvärde för eleverna vid skolenheten var 5,7 på en tiogradig skala avseende området *stimulans*. Detta kan jämföras med index för samtliga elever i samma enkätomgång som var 6,0.

skolan och arbetet på apl-platsen. Lärarna är flexibla och kan utgå från en elevs dagsform när de utformar undervisningen. Lärarna och skolans specialpedagog har ett nära samarbete med framtagandet av extra anpassningar. Exempel på anpassningar är stödinstruktioner, extra starthjälp, bildstöd, uppläsning av text och användandet av digitala hjälpmedel samt längre skrivtid vid provtillfälle. Ibland görs anpassningar som gynnar hela gruppen. Utöver detta får eleverna också stöd i form av så kallad "Coachtid", ett lektionstillfälle som finns flera gånger i veckan där elever har möjlighet att träffa olika lärare och tid finns för en-till-en undervisning. Elever har också möjlighet till egen tid med specialpedagog. Rektorn påpekar vikten av att de elever som siktar högre inte endast får extra uppgifter utan att det i den ordinarie uppgiften ska finnas tydlig progression, så att alla elever utmanas i relation till den kunskapsnivå de befinner sig på. Av intervju med elever framgår att de tycker sig få lagom utmanande och svåra uppgifter samt att lärarna arbetar med individuella anpassningar. Det syns även i elevsvaren från skolans egna och Skolinspektionens enkäter⁶.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna görs delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen och sitt eget lärande. Eleverna är med och tycker till när lärarna planerar undervisningen. Eleverna uppger att de exempelvis är med och påverkar arbetssätt, examinationsform samt i vilken ordning vissa moment ska genomföras. Lärare beskriver att de kan komma med förslag men vill diskutera upplägget med eleverna och få en bekräftelse på förslaget för att kunna ändra eller utveckla utifrån elevernas synpunkter och förslag. Rektorn och lärare anger att utifrån analys av tidigare elevenkät arbetar de med att förbättra utvärderingen av undervisningen tillsammans med eleverna, i syfte att förbättra elevernas delaktighet. Detta genom att de nu med tätare mellanrum utvärderar undervisningen genom kontinuerliga samtal med eleverna under kursens gång.

Vid lektionsobservationer framkommer att det råder ett öppet och tillitsfullt klimat i klassrummen och att lärare uppmuntrar olika infallsvinklar genom att säga att det

⁶ Samlat indexvärde för eleverna vid skolenheten var 7,7 respektive 7,6 på en tiogradig skala avseende områdena *anpassningar efter elevens behov* och *utmaningar*. Detta kan jämföras med index för samtliga elever i samma enkätomgång som var 6,9 respektive 7,0.

finns flera sätt att tänka och att det sällan finns ett rätt eller ett fel svar. Av intervjuer med lärare och elever samt lektionsobservationer framgår att lärarna i varierande grad erbjuder undervisningssituationer som syftar till att ge eleverna strategier för eget lärande och att göra eleverna mer delaktiga i sitt eget lärande så att de kan ta ett större personligt ansvar.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Ly 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden

Skolinspektionens bedömer följande: Utbildningen präglas i *hög utsträckning* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero på skolan och att eleverna involveras i arbetet. Vidare visar granskningen att personalen på skolan bedriver ett aktivt arbete med att skapa trygghet. Arbetet bygger på en analys av hur elevernas trygghet påverkar lärandet.

Skolans arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero på skolan och att eleverna involveras i arbetet. Det framgår att det finns ordningsregler som tagits fram i samråd med elever, bland annat i syfte att upprätthålla studiero. Strategier för att upprätthålla studiero och ett gott klimat på skolan diskuteras löpande på lärarnas gemensamma möten. Personalen på skolan upplever att det gemensamma arbetet med att samla in mobiltelefoner när lektionen börjar och att ha ett likvärdigt förhållningssätt till användandet av konsekvenser har skapat bättre studiero. Lärarna arbetar strategiskt och gemensamt med eleverna i årskurs 1 för att skapa en grund för god lärmiljö och bra studiero under hela gymnasietiden. Eleverna i årskurs 2 beskriver att studieron har förbättrats på skolan jämfört föregående år, de anser att förklaringen till det är att skolans arbete med ordningsregler och konsekvenser kopplade till dessa. Eleverna är överlag nöjda med studieron men menar att det ibland kan vara lite stökigt och att det då beror på enskilda elevers agerande. I skolans egen senaste elevenkät har också elevernas samlade index inom området studiero ökat från 6,4 till 6,8. Störst positiv skillnad ses på frågan *Mina lärare ser till att det är studiero på lektionerna*.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att personalen på skolan bedriver ett aktivt arbete med att skapa trygghet. Personalen har ett gemensamt förhållningssätt vad gäller arbetet med att skapa trygghet enligt lärare och elever. Det finns en hög medvetenhet bland personalen om vikten av att skapa trygghet kopplat till elevers förutsättningar till lärande. Av intervju med lärare och elevhälsa framgår att personalen arbetar medvetet med att ha hög vuxennärvaro och att vara synliga bland eleverna. Det framgår även att skolans lärare eller rektorn var fjortonde dag genomför sociala besök hos eleverna som är ute på apl, i syfte att bland annat ta upp elevernas trivsel och trygghet. Av samtliga intervjuer framgår att tryggheten på skolan upplevs som hög. Kartläggningar genomförs kontinuerligt av elevernas uppfattning om tryggheten i syfte att identifiera och förebygga risker. En sådan kartläggning visade för en tid sedan att elever upplevde otrygghet kopplat till möblering i ett skolgemensamt utrymme. Det resulterade i att lokalen möblerades om. Rektorn och all personal lyfter den höga vuxennärvaron och att eleverna har gott förtroende för de vuxna som delar i skolans framgångsfaktorer när det gäller att skapa en trygg miljö.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 3, 3 a och 3 f §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 2.1 Kunskaper, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande skäl för bedömningen

Rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg i olika kurser samt mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Rektorn för sedan diskussioner med betygsättande lärare utifrån dessa analyser. Dessa analyser behöver dock i större utsträckning handla om orsaker till avvikelser för att säkerställa likvärdig betygsättning. Vidare bedömer skolinspektionen att rektorn till viss del ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg och säkerställa rättvisa och likvärdiga bedömningar. Rektorn ger svag styrning i fråga om lärares sätt att använda olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder ett utvecklingsområde i denna del.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg i olika kurser samt mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Rektorn utgår från elevgruppen och följer resultat över tid. På skolnivå görs jämförelse med andra av huvudmannens gymnasieskolor med yrkesprogram och de nationella resultaten. Rektorn för sedan diskussioner med betygsättande lärare utifrån dessa analyser. Det framgår dock att samtalen handlar mer om kvalitet och skillnader i undervisningen än om att systematiskt analysera och säkerställa likvärdig betygsättning och att alla elever blir bedömda utifrån samma "måttstock". Rektorn och lärarna beskriver att diskussioner om detta förekommer kontinuerligt men informellt.

Rektorn uppger att det inte finns några nämnvärda skillnader mellan betyg på nationella prov och betyg. Denna uppgift bekräftas av skolverkets statistik över relationen mellan nationella kursprov och betyg läsåret 2017/18. Betygen för elever som läst engelska 5 överensstämmer till 76,5 procent (70,7) med kursbetyget. 5,9 procent (16,6) av eleverna fick ett högre betyg än resultatet på kursprovet och 17,6 procent (12,7) fick ett lägre betyg. Jämförande siffror för genomsnittet i riket inom parentes.

Förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygsättning

Granskningen visar att rektorn ger vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för lärarna att regelbundet kunna samverka med andra lärare när de gör sina bedömningar och vid betygsättning. Rektorn behöver i större utsträckning se till att alla lärare får möjlighet att diskutera med kollegor i syfte att skapa samsyn och för att kvalitetssäkra sin betygsättning. I intervju med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att de diskuterar bedömning och betyg i gemensamma mötesforum på skolan. Det möjliggörs via de onsdagsmöten som rektorn leder och ansvarar för. Exempel på innehåll är samtal om bedömning och tolkning av kunskapskrav och begrepp. Lärarna samverkar till viss del med andra av huvudmannens gymnasieskolor med yrkesprogram via gemensamma nätverksplatser samt vid utbildningsdagar. Trots detta uppger en del lärare att det mesta samarbetet kring bedömning sker informellt och på eget initiativ. Förutsättningen att utveckla sina bedömningsförmågor och säkerställa likvärdigheten i betygsättningen i ämnet skiljer sig åt beroende på om lärarna har ämneskollegor på skolan eller inte. Rektorn har förtroende för att lärarna ändå arbetar med detta på ett kvalitativt sätt och att de formella och informella samtal och diskussioner som förs i kollegiet är tillräckliga.

Rektorn ger svag styrning i fråga om lärares sätt att använda olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Enligt lärarna och rektorn gör

lärarna olika och det är upp till lärarna själva att välja om de sambedömer nationella prov eller använder olika metoder för att avidentifiera elevers prov inför rättning.

Obehöriga lärare får kontinuerligt hjälp av behöriga lärare i arbetet med bedömning och vid betygsättning. Vidare framkommer att samverkan mellan betygsättande lärare och apl-handledare sker dels genom den genomgång av betygsmatrisen som läraren har med handledaren inför en praktikperiod. Dels vid de terminsvisa trepartssamtalen där bedömning av elevens måluppfyllelse för det arbetsplatsförlagda lärande sker. Rektorn och lärare uppmanar och uppmuntrar apl-handledarna att genomgå skolverkets handledarutbildning i syfte att höja kvalitén och öka likvärdigheten på den del av bedömningen som kopplas till apl. Det framgår av utredningen att skolan ännu inte är nöjda med andelen utbildade handledare och har detta som ett fortsatt utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsområde behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger alla lärare förutsättningar att samverka kring bedömning och betygsättning samt ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg.

Granskningen visar att rektorn med ett tydligare syfte och mer strukturerat behöver initiera samtal om bedömning och betygsättning på en övergripande nivå i syfte att åstadkomma kollegial samsyn och säkerställa att skolans lärare kvalitetssäkrar sin egen betygssättning. De diskussioner och samtal som förs behöver kompletteras med fördjupande kollegiala diskussioner om likvärdig bedömning och tolkning av kunskapskraven för betyg A, C och E samt hur elevarbeten bedöms och vägs ihop.

I skollagen anges att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Detta innebär att rektorn har ett särskilt ansvar för att främja en rättssäker betygssättning (prop. 2009/10:165, s. 299). Av Skolverkets allmänna råd för betyg och betygsättning framgår att lärares samsyn har stor betydelse för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg. Att lärare har en samsyn kring de kunskaper som är väsentliga i ett ämne är en utgångspunkt för ämnesdidaktiskt välgrundade val. Detta underlättar lärarnas möjlighet att läsa och tolka kunskapskraven i relation till ämnets eller kursens syfte, centrala innehåll och den undervisning som har bedrivits. Det stärker även lärares samsyn kring hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen. Lärare kan utveckla en sådan samsyn genom att diskutera hur man kan läsa och tolka kunskapskraven och vad som väger tyngre vid

betygssättningen, särskilt för att avgöra om ett kunskapskrav är uppfyllt "till övervägande del". Det är också viktigt att diskutera hur man gör när man särskilt beaktar elevernas resultat på nationella prov vid betygssättningen.⁷

Rektorn behöver se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer, hur de kan bedöma olika elevprestationer och hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen. Likvärdighetsdiskussioner förs med fördel i arbetslag och ämnesgrupper. För att ytterligare öka kvaliteten i ett sådant arbete bör även utbyte ske mellan skolor. Sådana diskussioner och analyser kan bidra till att läraren utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskraven och främjar därmed en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper. Rektorn behöver också se till att lärarna har förutsättningar att använda olika verktyg såsom exempelvis sambedömning, nationella prov och avidentifierade prov.

På Skolinspektionens vägnar

X Linnéa Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Linnéa Lundberg

X Ulrika Holm

Föredragande
Signerat av: Ulrika Holm

I handläggningen av ärendet har även Elisabeth Ahlgren medverkat.

⁷ Skolverket (2018) Skolverkets allmänna råd med kommentarer om betyg och betygssättning (SKOLFS 2018:247). Stockholm; Skolverkets publikationsservice.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärares utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 11 till 13 februari 2019. Besöket genomfördes av utredarna Elisabeth Ahlgren och Ulrika Holm.

Yrkesgymnasiet Skellefteå är en fristående gymnasieskola med 110 elever inskrivna vid tidpunkten för besöket. Det finns 6 nationella yrkesprogram samt introduktionsprogram. De program som finns på skolan är; bygg- och anläggning, fordons- och transport, el- och energi, industritekniska, vård- och omsorg, VVS- och fastighet samt språkintröduktion. Utöver det finns elever som läser programinriktat individuellt val och yrkesintröduktion kopplat till de nationella yrkesprogrammen. Skolenheten leds av en rektor. På skolan finns 11 undervisande lärare och ett elevhälsoteam. Huvudman för skolan är Thorengruppen AB med organisationsnummer 556613-9290.